DEMERSURI PENTRU PREVENIREA DISCRIMINĂRII ÎN CLASĂ

Amorăriți Elena
Centrul Școlar de Educație Incluzivă Suceava

Practicată din păcate atât de către persoane cât și de către instituții, discriminarea este fundamentată pe stereotipurile și prejudecățile pe care noi le avem, stereotipuri și prejudecăți care nu sunt întotdeauna conștientizate.

Discriminarea reprezintă așadar adoptarea unui comportament în acord cu stereotipurile și prejudecățile individuale și presupune un tratament diferit aplicat persoanei sau grupurilor de persoane pe baza apartenenței etnice, rasiale, religioase, sexuale, politice, sociale etc. Termenul descrie acțiunea unei majorități dominante în raport cu o minoritate dominată și implică un prejudiciu adus unei persoane sau unui grup.

Pretutindeni, dar mai ales în școală, este foarte important să prevenim situațiile de discriminare. Ca și cadre didactice este necesar să reacționăm noi și să învățăm și elevii noștri să reacționeze imediat atunci când asistăm la un comportament intolerant sau discriminatoriu. Este bine să luăm atitudine și să luăm orice atentat la drepturile unei persoane sau ale unui grup ca un atentat la propriile drepturi. Incidentele generate de comportamente discriminatorii trebuie percepute ca și semnale de alarmă care necesită implementarea unor măsuri preventive.

Ca diriginte al unei clase de elevi cu C.E.S., voi prezenta câteva demersuri educative pentru prevenirea discriminării, pe latură formală, nonformală, informală. Ca și consilier de clasă, atât în prezent cât și pe parcursul anilor, am urmărit mereu să creez în grupul clasei de elevi un mediu securizant, constructiv; am încercat, prin Regulile clasei, să stabilesc, împreună cu elevii, un anumit cod de conduită; am promovat curajul exprimării opiniilor proprii ale elevilor, deschiderea spre dialog; m-am străduit să construiesc, să întăresc parteneriatul școală-familie-comunitate; în situații de elevi nou-veniți în clasă am sprijinit, monitorizat integrarea acestor elevi în grupul clasei; în cadrul orelor de Consiliere și dezvoltare personală-prin lecțiile de dirigenție, studii de caz, descrierea experiențelor de viață, implicarea activă în Campanii de combatere a discriminării ș.a. am combătut atitudinile discriminatorii, am promovat atitudinile tolerante, nondiscriminatorii.

În cadrul Parteneriatului între școală și medic „Sănătoși și voioși” prin activitățile întreprinse, am evidențiat, printre altele, importanța nediscriminării din punct de vedere al aspectului fizic (elevi supraponderali sau prea slabi). A fost promovat comportamentul alimentar sănătos, alimentația sănătoasă a elevilor/tinerilor fiind o valoare a țărilor europene și nu numai. Obiectivele urmărite au fost: informarea elevilor cu privire la alimentația sănătoasă, la beneficiile consumului de fructe, legume, cereale integrale etc.; conștientizarea elevilor referitor la riscurile unei alimentații nesănătoase; încurajarea elevilor de a primi sfaturile medicului de familie, ale specialistului, ale nutriționistului; încurajarea elevilor de a fi și ei mesagerii unui stil de viață sănătos, prin promovarea alimentației sănătoase și promovarea activităților fizice.

Conceput sub formă de Proiect educațional interdisciplinar cu titlul: „Împreună pentru pace, toleranță, parteneriat!”, în care au fost implicate mai multe discipline (educație socială, religie, consiliere și dezvoltare personală, educație plastică), desfășurat pe parcursul a cinci zile, Proiectul desfășurat în cadrul Săptămânii educației globale (14-20 noiembrie 2022) a vizat atingerea următoarelor obiective:
elevii să-și îmbogățească cunoștințele de educație socială, democratică; să cunoască semnificația unor noțiuni, valori, promovate de inițiatorii Campaniei Educației Globale; să vizioneze filmulețe educative; să

extragă învățături din diverse fragmente despre pace, toleranță, întrajutorare, nediscriminare ș.a.; să realizeze desene, colaje, machete, panouri tematice pe tema dată; să participe afectiv, activ la activitățile desfășurate în grup.

Aceste obiective au fost atinse prin diverse metode, tehnici de lucru diferite, diverse materiale, diferite moduri de organizare a grupului de elevi. Astfel, elevii au lecturat povestioare moralizatoare din care au desprins învățături despre bunătate, toleranță, sinceritate, curaj etc.; au dezbătut studiile de caz prezentate, au completat ghestionare despre toleranță/nediscriminare, prin care au putut verifica cât de toleranți sunt; au realizat în echipă: „Copacul Toleranței"(16 noiembrie-Ziua Internațională a Toleranței); au realizat compoziții plastice, colaje pe tema: dragoste, pace , toleranță, copilărie fericită (20 noiembrie-Ziua Internațională a Drepturilor Copiilor); au vizionat filmulețe educative; au realizat în echipă macheta: „Pace pentru toți copiii lumii!"; la final de proiect au așternut pe hârtie gânduri, impresii, cu privire atât la tema proiectului cât și la activitățile desfășurate.

Activitățile desfășurate în perioada 14-18 noiembrie, Săptămâna Educației Globale, au avut un impact pozitiv asupra elevilor, aceștia aprofundând noțiunile pe care le aveau deja privind dragostea de semeni, pacea între popoare, toleranța, , nediscriminare, spiritul de întrajutorare, drepturile copilului, dezvoltare durabilă, viitor sustenabil ș.a. Aceste cunoștințe i-a ajutat pe elevi să își formeze deprinderi bune, comportamente dezirabile, să își contureze o conștiință europeană, i-a învățat să se cunoască mai bine pe ei înșiși dar și cum trebuie să se raporteze la semenii lor, pentru a nu-i discrimina.

O altă activitate desfășurată cu elevii clasei: "Școala nonviolentă și valorile ei", în cadrul Campaniei R.E.S.P.E.C.T., inițiată de I.Ș.J. Suceava, Săptămâna Județeană a Nonviolenței în mediul școlar (30.01-3.02.2023), Săptămână care include și Ziua Internațională a Nonviolenței în școli-30 ianuarie. Scopul activității a fost conștientizarea elevilor în legătură cu importanța atitudinii, comportamentului nonviolent în mediul școlar (și în afara lui), pentru o dezvoltare armonioasă a lor și pentru o educație de calitate.

În prima parte a activității s-au purtat discuții legate de violență, bullying în mediul școlar: ce este; forme de comportament de tip bullying: fizic, verbal, psihic dar și cyber-bullying (exemplificări); efecte; studii de caz; concluzii, învățături.

În partea a doua elevii au primit roluri, au interpretat Sceneta: "Recreația mare" (Sursa: Blog Mirela Șova, Internet). Scopul urmărit prin interpretarea rolurilor: elevii să își dezvolte capacitatea empatică; să promoveze comportamente nonviolente, non discriminatorii, comunicarea nonviolentă în mediul școlar; să învețe metode, tehnici de prevenire a violenței; să integreze în comportament nonviolența, nondiscriminarea, ca și condiție sine qua non în școală și în viața de zi cu zi.

În partea a treia a activității elevii au realizat un Panou tematic: „Școala nonviolentă", evidențiind și valorile pe care acest tip de școală le promovează (valori promovate și de Campania R.E.S.P.E.C.T.: Responsabilitate, Educație, Siguranță, Prevenție, Emoție, Comunicare, Toleranță).

La finalul activității elevii au selectat, dintr-o serie de emoticoane, și au expus emoticonul care să exprime cum se simt atât la sfârșitul activității cât și într-o școală nonviolentă.

Organizarea unor excursii cu clasa, vizitarea unor obiective turistice, printre care și mănăstiri, au ajutat la combaterea discriminării pe motive religioase, la aceste excursii participând cu plăcere elevi de religii diferite.

În concluzie, ca și cadre didactice, este foarte important să învățăm elevii că, deși drepturile omului sunt protejate de legislația națională, internațională, respectarea lor este o responsabilitate care revine fiecăruia dintre noi.